

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.137. 2026

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację poselską nr 15371 Pani Posłanki Iwony Marii Kozłowskiej, w sprawie zapewnienia równego dostępu osób głuchych do świadczenia wspierającego oraz poprawy dostępności komunikacyjnej w procedurze orzekania o poziomie potrzeby wsparcia, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Ustalanie potrzeby wsparcia i jej poziomu realizowane jest przez wojewódzkie zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44 z późn. zm.), a także rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 23 listopada 2023 r. w sprawie ustalania poziomu potrzeby wsparcia (Dz.U. z 2023 poz. 2581).

Zgodnie z treścią art. 4b ust. 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych potrzeba wsparcia jest następstwem braku lub utraty autonomii fizycznej, psychicznej, intelektualnej albo sensorycznej. Przy ustaleniu potrzeby wsparcia bierze się pod uwagę, adekwatnie do wieku oraz niepełnosprawności fizycznej, psychicznej, intelektualnej lub sensorycznej, zdolność osoby do samodzielnego wykonywania określonych codziennych czynności z uwzględnieniem czasu niezbędnego do ich wykonania oraz konieczności wsparcia przez inną osobę lub technologię wspomagającą. Oceny poziomu potrzeby wsparcia dokonują składy złożone z przeszkolonych w tym zakresie specjalistów. Poziom potrzeby wsparcia jest liczbowym parametrem, który zgodnie z art. 4b ust. 3 wskazanego aktu obrazuje miarę wymaganej przez daną osobę pomocy w skali od 0 do 100 punktów. Zgodnie z § 5 ust. 1. rozporządzenia w sprawie ustalania poziomu potrzeby wsparcia skład ustalający określa, w jednym miejscu i czasie, poziom potrzeby wsparcia przy zastosowaniu formularza ustalania poziomu potrzeby wsparcia dla osób zaliczonych do stopnia niepełnosprawności. Ocena dokonywana jest na podstawie: obserwacji, bezpośredniego wywiadu i oceny, a także informacji wskazanych w kwestionariuszu samooceny trudności w zakresie wykonywania czynności związanych z funkcjonowaniem. Potrzeba wsparcia ustalana jest w odniesieniu do 32 precyzyjnie zdefiniowanych czynności, stanowiących zestaw uniwersalnych aktywności człowieka. Ich listę opracowano w oparciu o składnik drugi pn. „Aktywność i uczestniczenie” Międzynarodowej Klasyfikacji Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia (ICF).

Zgodnie z § 11 ust. 4 rozporządzenia w sprawie ustalania poziomu potrzeby wsparcia dla każdej czynności związanej z obszarami codziennego funkcjonowania – jeżeli osoba zainteresowana nie ma zdolności do samodzielnego jej wykonywania – określa się rodzaj

niezbędnego wsparcia oraz częstotliwość jego udzielania, do których przypisana jest określona wartość punktowa¹.

Standardy w zakresie ustalania poziomu potrzeby wsparcia są jednolite w odniesieniu do wszystkich osób ubiegających się o wydanie w tej sprawie decyzji – dotyczy to również osób z dysfunkcjami narządu słuchu. Ponieważ wskazane akty prawne ustalają obowiązujące wzorce prawidłowego postępowania w sprawach o wydanie decyzji ustalających poziom potrzeby wsparcia, postępowania te nie są uznaniowe ani dowolne, a rozstrzygnięcia podejmuje się zawsze w oparciu o aktualny stan faktyczny. W ocenie poziomu potrzeby wsparcia uwzględniane są wszystkie aspekty funkcjonowania osoby z niepełnosprawnością i brane są pod uwagę wszystkie rodzaje niepełnosprawności. Nie ma zatem potrzeby stosowania w odniesieniu do osób cierpiących na określone schorzenie lub określony rodzaj niepełnosprawności osobnej skali. W przypadku osób z niepełnosprawnością sensoryczną (osób głuchych), zgodnie z treścią § 11 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia w sprawie ustalania poziomu potrzeby wsparcia, przy ocenie zdolności do samodzielnego wykonywania czynności związanych z codziennym funkcjonowaniem bierze się pod uwagę, adekwatnie do wieku, w zakresie niepełnosprawności sensorycznej możliwość odbierania, przekazywania, przetwarzania i interpretowania zewnętrznych bodźców sensorycznych.

W przypadku dokonywania oceny poziomu potrzeby wsparcia w odniesieniu do osób głuchych wojewódzki zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności zapewnia udział tłumacza języka migowego, na zasadach określonych w ustawie z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz. U. z 2023 r. poz. 20 t.j.). Ocena uwzględnia rzeczywisty wpływ ograniczeń wynikających ze stopnia ubytku lub utraty określonych struktur bądź funkcji fizjologicznych w organizmie człowieka. Potrzebę wsparcia ustala się w zawsze odniesieniu do wszystkich 32 czynności związanych z obszarami codziennego funkcjonowania. Należy przy tym pamiętać, że ustalenie określonego rodzaju wsparcia może nastąpić tylko po spełnieniu przesłanek, o których mowa w § 11 ust. 5 ww. rozporządzenia.

Zapewniam, że kierownictwo Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej jest świadome wyzwań, z którymi mierzą się w codziennym życiu osoby cierpiące na dysfunkcję narządu słuchu oraz ich rodziny. Pragnę też podkreślić, że jako Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych, dążąc do zagwarantowania najlepszych warunków organizacyjnych i merytorycznych w procesie wydawania decyzji ustalających poziom potrzeby wsparcia, sprawuję stały nadzór nad jednostkami orzecznictwymi.

Informuję, że aktualnie w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej trwają prace związane z przeglądem stosowania przepisów ustawy i standardów, o których mowa w art. 4b ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, przepisów wydanych na podstawie art. 6b6 ust. 4 tego aktu, a także procedur postępowania w sprawach dotyczących ustalania poziomu potrzeby wsparcia. W Biurze Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych na bieżąco monitorowany jest proces wydawania decyzji ustalających poziom potrzeby wsparcia oraz organizowane są szkolenia wojewódzkich

¹ Przepis § 11 ust. 9 przywołanego rozporządzenia stanowi, że ustalenie poziomu potrzeby wsparcia w odniesieniu do danej czynności dokonywane jest na podstawie algorytmu przewidującego, iż wartość punktową potrzeby wsparcia dla każdej czynności związanej z obszarami codziennego funkcjonowania ustala się jako iloczyn współczynnika określającego zdolność do samodzielnego wykonywania czynności, rodzaju wymaganego wsparcia, współczynnika częstotliwości wymaganego wsparcia i wagi przypisanej do danej czynności. Ostatecznie uzyskany przez osobę zainteresowaną poziom potrzeby wsparcia jest wyrażony wartością punktową stanowiącą sumę 25 najwyższych iloczynów ustalonych dla czynności związanych z obszarami codziennego funkcjonowania.

zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności, objęte nadzorem Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych w zakresie stosowania przepisów, standardów i procedur postępowania w sprawach dotyczących wydawania decyzji ustalających poziom potrzeby wsparcia.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Maja Nowak

Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych

Sekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/